

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vseh dan popoldne, izjemni nedelje in praznika.
Izjava: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin,
za uradne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravičeno "Slov. Naroda" in "Narodna Tiskarna" Knjižna
ulica št. 5, priloge. — Telefon št. 90.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno napred plačan . . . K 130—
polletno 60—
3 mesečno 30—
1 10—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 500 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo oziati.

v inozemstvu:

celoletno K 140—
polletno 70—
3 mesečno 35—
1 12—

Upravičeno "Slov. Naroda" Knjižna ulica št. 5, L. nadstropje.
Telefon št. 94.

Dopolne sprejema se podpisane in zadostno frankovane.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Mi in Italija.

Čisto napačno je, podcenjevati italijansko veljavo. Pogostoma se sliši ne le v svojih nižje marveč tudi višje izobrazbe: e, kaj bo Italijan saj ni za nič, on je komedijant, šarlatan, italijanska država na robu gospodarskega propada, beračija je v Italiji, Jugosloveni bomo imeli z Italijani lahek posel, da jih spravimo k tlom itd. Jako po ceni je tako zabavljaje. Kdor je videl Italijo, njene krasote in umetnine, kdor je gledal Italijana doma pa tudi oni, ki je stal proti njemu na goriski ali tirolski fronti, sodi precej drugače o njem. Po večini sodijo pri nas Italijana le po kakem komedijantu ali pocestnem pevcu in pa po zidariju, ki je delal, jedel polento in sir, zvečer pa zapel svojo »Santo Lucio«. Gledali so jih pri nas, kako delajo in zabavljali, da si nič ne privoščijo, nikdo pa ni rekel: glejte jih italijanske zidare, kako so marljivi, kako varčijo, da ponekdo denar demov! Tisti, ki govore o italijanski beračiji, naj pomislijo, kaj so Avstrijci odpeljali iz Benečije, ko so jo zasedli. Koliko finega raznovrstnega blaga, umetnin in drugih stvari je izginilo iz Benečije v Avstrijo. Avstrijski vojak je lačen gazil po ogromnih skladiščih riža in drugih jestevin in v kleti so dobili avstrijskega vojaka utopljenega v sladkem laškem vinu. Italijanski narod je star, kulturn narod, velik in močan. Kot tak ima svojo veljavo pri Francozih, Angležih, Amerikancih in sploh v svetu. Francozi in angleški vojskovodje ob vsaki priliki vedno povdarjajo izborni italijansko pomoč v svetovni vojni. Pri nas se šteje Italijanom še posebno v zlo, ker tako grdo postopajo na zasednem ozemlju. Najhujšo obsojdo zasluži to, ali vara se, kdor misli, da je na primer postopanje Francozov na nemškem zasednem ozemlju gentlemensko.

Nam Italijan ni simpatičen, ne oni iz Primorja, ker je prežet narodnega sovraštva do nas, ne oni iz kraljevstva, ker je zasedel naše pokrajine kljub povsem izpremenjenemu položaju po londonskem dogovoru, ki je hotel udariti Avstrijo. Avstrije pa Italijani niso udarili, marveč Jugoslovane. Zato si stojimo mi in Italijani drug proti drugemu sovražni. Čisto naravno. Velike napetosti med nami in Italijani je kri-

va tudi avstrijska politika ob Jadranu, ki je mešala, dražila in hujkala. Pradelala je sovraštvo med nami in Italijani, ki je počasi seglo tudi v Italijo. Italijani so imeli v primorskih deželah primat, Slavjani so bili državljani nižje vrste. Med tržaškimi namestniki je bil najbolj odkritosrčen koroški grof Goess, ki je nekoč v slovenskih goriskih Brdih na lep pozdrav takratnega župana velike občine Kojsko, ki je zahteval enakopravnost Slovencev z Italijani osorno odgovoril: Tega ne bo nikoli! In res ni bilo tega nikoli, bilo je samo mešanje in hujkanje. Jugosloveni trpimo na posledicah klete avstrijske politike. Spor za Jadran med Italijani in Jugosloveni je sicer že star, saj nam priča dovolj zgodovina Benetk in Dalmacije, ali brezdvomno bi se dal reševati lažje, ako bi ne bila Avstrija nas tako strašno ponižala in ako bi ne bila tako izdatno pomagala Italiji do njene sedanje pozicije. Italijan se postavlja visoko nad nas in istotako visoko nad nami se čutijo Francozi in Angleži.

Kdo pa smo mi, Jugoslovani, in kaj veljamo? Lanj so v Dalmaciji jako slovesno sprejeli ententne ladje. Neki angleški admiral je imel ob neki taki priliki ljubezniv govor, v katerem je povdarjal svoje veselje nad osvoboditvijo Jugoslovenov in izjavil med drugim, da smo kakor dete, ki je stopilo komaj na svoje lastne noge. Italijan v njihovih očeh ni enak tovariš, mi pa smo dete, ki je komaj shodilo. Tekom mirovne konference je bilo mnogo dogodkov, ki pričajo, da ententa res smatra nas za dete, ki je komaj shodilo.

Začetniki smo in od nas je odvisno, kaka sodba bo prevladala pri ententi o nas. Pred vsem moramo biti hladni računari. S činjenicami računamo in v naših dokazih naj bodo premise zanesljive in trdne. Računi brez činjenic in dokazi brez trdne podlage ne veljajo nič. Nam se zdi, da je odgovor beogradske vlade na ultimatum podal hladen dokaz, da nismo baš dete, ki je komaj shodilo in da bo treba z jugoslovenskimi začetniki malce drugače postopati kakor se je postopalo doslej. Vsak pritisni rodni odpor in čim hujši je pritisk, toliko hujši odpor. Lepo pravi hrvatska prisplova »Pritisnuto laže sve to više skače«.

kim se je hotelo ustanoviti iz neke nam neprijazne politične strani n. pr. obrtno stranko v Celju. Obrtniki, ki izmed vseh stanov zlasti v Celju kažejo največ zmisla za stanovsko organizacijo, so na moje veliko zadoščenje spoznali nastavljeni nast in so vsi do zadnjega odklonili udeležiti se ustanovnega zbora obrtniške politične stranke, kakor v Celju, tako pred nekaj dnevi v Ljubljani, in so dali s tem lekcijo onim, ki nas pod pretvezo skrbi za stanovske interese hočejo politično cepiti. Podobno spoznanje škodljivosti cepjenja si, ki skušnosti dobro hočejo, prihaja doslej vsaj v Celju tudi pri uradništvu, ki je nekaj časa tudi kazalo voljo politično se senarirati. Živahen pokret za razredno ločitev tudi po političnih strankah je pa počel zlasti v kmečkem stanu, akoravno cilji teh pokretov v kraljestvu daleč niso enotni. Seveda je ta skušnjava prišla tudi političnim demokratke stranke, zbranim v Beogradu pred 14 dnevi, da ustvarijo program enotne demokratke stranke. Njome jih je bilo zlasti iz Hrvatske, ki so priporočali, da se prelevi demokratka stranka v razredno kmetijsko in se ostre drugih slojev, ki so ji danes bolj breme nego opora. Prevladal je pa brejni poled našega Pribečevića, da-

vidoviča in drugih, ki so trdili, da bo de jugoslovenski kmet ostal na strani ki zvest in se ji bode še v večjem številu pridružil, če tudi ohrani naša demokratska stranka program višjih ciljev nego so le razredni interesi. Ali mora biti resnemu rodoljubu sploh dvomljivo, da imamo zlasti danes še višje vzore in nuje naloge nego le razredne? Vidimo, da razredni boj sicer ostane in da ima tudi dobre posledice. Tode nečemo biti demagogi. Rajši nekaj manj političnega in čista vest. Jaz bi je ne imel, če bi se naj izneveril programu demokratke stranke, ki ima pred očmi velike cilje in da v političnem in kulturnem in ne samo gospodarskem življenju. To prepričanje bode brez dvoma splošno prodrla, kajti niso krvaveli in umrli tisoči in stotisoči naših najboljših, da domovina postane pozorišče razrednega boja. Nekaj več mora biti to, kar nas krepi in vzpodbuja v boju za veličnost domovine tudi v najtežjih trenutkih. Mi bomo se odločili v svojem delu za političen program. Ta je zabeležen v načrtu, ki bode predložen v sprejetje kongresu demokratke stranke, zabeležen pa tudi v naših srcih. Pripravljamo se, da bode ta kongres silalen, da položi trdno podlago velikosti naše domovine.

Spomenica Jugoslovenske duhovščine tržaškemu škofu.

IV.

Mnogo se je govorilo in pisalo o italijanskem značaju tržaško - koperske škofije, samo da se prevara javnost. Podati hočemo nekaj statističnih števil, da se more Vaša Presvetlost v tem kaosu spoznati.

Teritorij tržaško - koperske škofije je nerazdeljiv, sestavljen del Jugoslavije, naj pa presodimo z geološkega, orografskega, hidrografskega, biogeografskega in etnološkega stališča. Z vsi Jugoslavijo skupaj ima iste gore, iste brda, iste reke in potoke, jezik in narečja, nošnje in običaje, zgodovino in zemljepis. Po ogromni večini prebiva tu jugoslovenski živeli avtohtoni narod, pranaseljenec teh zemeli od Alp pa tja do morja, avtohtoni narod tudi v našem mestu Trstu, kateremu je zaledje naitrša skala Jugoslovenstva.

Ono malo italijanskega življa, kar se je tekom stoletij vrinilo v kompaktno jugoslovensko meso, to so deloma mahne beneške naselbine v mestih Koprur, Izoli in Piranu. Kar pa je Italijanov v Trstu in drugod po Istri, to so ali izselenci iz kraljevine, katerih je bilo samo v Trstu pred letom 1915, do 60.000, a danes se jim niti števila ne ve, ali pa so to Nazovitalijani t. j. Slovenci, Hrvati, Srbi, Čehi in Poljaki, katere je brutalnost

mogočnikov, borba za obstanek in šola prelevila iz Slovanstva v Italijanstvo. To dokazujejo njih imena in ono neobičajno prizadevanje odkar traia okupacija, da ta svoja imena onkreste v blagodneča italijanska imena.

Patricijske italijanske obitelji mesta Trsta bi morli naštetj na prstih ene roke. Izumrle so.

Po šematizmu iz leta 1918. šteje tržaško - koperska škofija 396.136. katoličanov. Ne upoštevamo zelo majhni odstotek drugih narodnosti ter računamo, da so v tem številu samo Jugoslovani in Italijani.

Škofija je razdeljena v 16 dekanij z 119 župnijami in 54 kaplanijami. Dekanije se dele v dve skupini.

A. Čisto jugoslovenske. B. mešane. Čisto italijanski dekaniji ni.

A čisto jugoslovenske dekanije so te-le:

- I. Opčinska s 6 župnijami, 2 kaplanije, 9185 duš.
- II. Tomajska s 5 župnj., 3 kapl., 9193 duš.
- III. Dolinska s 9 župnj., 7 kapl., 15.354 duš.
- IV. Jelčanska s 5 župnj., 3 kapl., 17.160 duš.
- V. Kastavska s 7 župnj., 6 kapl., 37.810 duš.

VI. Kršanska s 10 župnj., 9798 duš.

VII. Pičanska s 8 župnj., 10.205 duš.

VIII. Pazinska s 11 župnj., 4 kapl., 20.092 duš.

IX. Buzetska s 11 župnj., 1 kapl., 19.066 duš.

X. Krkavska s 7 župnj., 11.700 duš.

XI. Osanska s 6 župnj., 1 kapl., 10.003 duš. — Skupaj 85 župnij, 35 kaplanij, 169.566 duš.

B. Narodno mešane dekanije so te-le:

I. Tržaška z 11 župnj., 5 kapl., 60.000 Jugoslovenov in 88.434 Italijanov.

II. Koperska s 4 župnj., 3 kapl., 8142 Jugoslovenov in 16.212 Italijanov.

III. Piranska s 5 župnj., 3 kapl., 1803 Jugoslovenov in 20.218 Italijanov.

IV. Humska s 8 župnj., 4 kapl., 9002 Jugoslovena in 10.065 Italijanov.

V. Opčalska s 6 župnj., 4 kapl., 10.103 Jugoslovenov in 2591 Italijanov. — Skupaj 34 župnij, 19 kaplanij, 89.050 Jugoslovenov in 137.520 Italijanov.

Naglašamo, da je v teh 34 župnijah in 19 kaplanijah čisto jugoslovenskih župnij 10 in čisto jugoslovenskih kaplanij 7 s skupaj 35.625 Jugoslovenov, mešanih župnij pa je 24 in mešanih kaplanij 12, s 53.425 Jugosloveni in 137.520 Italijani.

Vsega skupaj je torej v škofiji: a) povsem jugoslovenskih župnij 95, kaplanij 42, s 205.191 katoliškimi Jugosloveni; b) mešanih župnij 24, kaplanij 12, s 53.425 katoliškimi Jugosloveni in 137.520 Italijani.

V škofiji je torej vsega skupaj: a) Jugoslovenov 258.616 ali 65,1%; b) Italijanov 137.520 ali 34,9%.

torej z drugimi besedami dvakrat toliko Jugoslovenov, kakor Italijanov.

Naši narodni protivniki se radi sklicujejo na znani rek »Saxa loquuntur« (kamni govorijo), da dokažejo italijanstvo naše škofije. Mi pa jim odgovorjamo: »Numeri loquuntur« (številk govorijo), ker če bi hotel svet iz beneških lavorik, rimske arhitektonike in slavni podvzeti Gaja Julija Cezarja in drugih rimskih vojskovodij kovati dokaze za rimsko poreklo zemlje in naroda, koder se je kdaj pokazal rimski orel, koder se je širila rimska umetnost, bi morali reči, da sta tudi stara Galija in stara Britanija rimski pokrajini in da so današnji Francozi in Angleži Italijani.

Ne pozabimo, da daje glavni kontingent Italijanov mesto Trst s svojimi 88.434 Italijani, katerim stoji

Dr. Vekoslav Kukovec:

Delo in organizacija demokratke stranke.

3. S političnim ali s stanovskim razrednim programom?

To je pravzaprav danes najbolj pereče vprašanje pri nas. Ne da bi mogli prezreti potrebo, da se orientiramo v naši mladi državi po širših političnih

vidkih, vendar mnogi povdarjajo, da vse druge stranke razum strank razrednega boja spadajo v koš, tudi demokratka stranka. Skušnave orientirati se tudi strankarsko politično po razrednem načelu so zelo velike. Pred krat-

ri se je tudi prebudl. Ker je navadno vsak večer bil na položaju ali pa reševal nebroj aktov do 2. ure po noči in tudi dalje, je porabljal dan za počitek. — »Halo! Ovdje broj 120. Molimo, što znači ta demonstracija?« vpraša komandant. — »Povejte starešini, da so došli jugoslovenski delegati v dvor na Jelak. Strelja se nim na čast. Da se prepričamo na lastne oči, kak učinek ima naša artilerija ter da vidijo, da smo vedno pripravljani, ako je potreba, odrediti je prestolonaslednik oziroma vrhovni komandant 5 minut artilerijsko demonstracijo iz vseh cev, katere se nahajajo na položaju naše divizije. Tako so nam sporočili z divizije.

Vse je hitelo na osmotračnico, da vidi uspehe tega bombardiranja. Bil je prizor strašan, kamor so padale težke granate. Izgledalo je kot ognjenik, ki bljuje ogenj. Trupla bolgarskih vojakov in španski jezdec so leteli v zrak.

Začele so se zbirati gruča tovarišev in razgovor se je prav živahno razvil po celnem položaju. Povsod pa se je govorilo samo o jugoslovenskih delegatih; kajti pred nekoliko dnevi je

bil podpisan krški pakt, sedaj pa so že delovali na fronti. Na vsak način je to velikega pomena za nas dobrovoljce.

Istega večera sem imel nočno službo. Radi tega sem hotel jutraj malo dalje poležati, pa že na vse zgodaj me prebudi moj prijatelj s poročilom, da sem telefonično poklican v dvor in da moram biti najkasneje ob deveti uri na mestu. Komandant je bil o tem že obveščen. Zavešal je takoj osedlati dobrega konja, da bodem lahko pravočasno v dvoru. Kdor ve, kje se je nahajal štab 8. polka na Jelaku, kjer je imel prestolonaslednik svojo kolibico, si lahko predstavlja, da sva morala z vrancom v resnici pohiteti preko Jarug, potokov in hribov, ako sva hotela biti pravočasno na mestu. Sicer pa po tolikih letih vojske se tudi konj privadi disciplini in to je moj konj danes tudi vpošteval. Kakor da bi že slutil, da bode tudi on danes v dvoru, je hitel. Ni ga bilo potreba priganjati.

Prišel sem na mesto ravno, ko so delegati odhajali iz prestolonaslednikove zemunice proti glavni cesti, kjer

so stali za njih že pripravljeni avtomobil prepozen. Hitro skočim s konja, ga privežem k prvi jelki ter grem nasproti temu sprevodu.

Med prvimi so bili dr. Trumbić, Trinalistič, brata Jovanovića in dr., med zadnjimi pa je šel dr. Bogomil Vošnjak, katerega sem takoj spoznal, dasiravno ga že več let nisem videl. Stopil sem k njemu in ga pozdravil.

»Vi ste? Ravno prav! Hotel sem Vas in ostale dobrovoljce obiskati na položaju, ali oprostite, čas mi ne dopušta, in radi tega sem Vas poklical.

Mi odhajamo ta trenutek v Solun. Prosim spremiti nas do ceste, da se o najvažnejšem pogovorivam.

Moje prvo vprašanje je bilo, kaj bo s Gorico in Trstom.

»Kar se tiče tega, moram odkrito povedati, da stojimo slabo; vendar pa še nismo obupali. Iz Soluna bomo potovali v Pariz, Petrograd in Washington. Storitj hočemo vse, delati noč in dan, da rešimo, kar se da rešiti, da dobimo, kar je naše. Da »Gorica in

Trst«, je težko vzdihniti gospod doktor. — »Ko se vrnete na položaj, niste pozdrave našim fantom, naj bodo hrabri in naj vedo, da brez njih nam je delo nemogoče. Domovina jim bode hvaležna.«

Minula sta dva in pol leta, odkar smo se razstali na Jelaku; mi smo, gosp. doktore, vztrajali, dasiravno smo pustili marsikatega svojega prijatelja v večnem spanju v jarkih. Dosegli smo zmago z močjo in pravico in s tem rešili večji del naše domovine.

Vi pa ste še vedno na delu. Še vedno upate? Dvomim da bode dosegli svoj cilj samo s pravico. Pametnejši bi bilo, da pridete zopet — ne na Jelak, temveč na ponosni Nanos, na Triglav in da tam vzgrižete zopet tisti ponosni topovi kot nekdaj na Jelaku. Ne Vam na čast, temveč v čast osvoboditvi Gorice in Trsta. — Vaši dobrovoljci bodejo tudi takrat vztrajali — Dobrovoljec R. Lomard.

LISTEK.

Na Jelaku ob solunski fronti.

Navadno se je vsak popoldne, posebno poleti, izkoristil z malim počitkom. Tako tudi danes. Okoli 14. ure je bilo vse tiho in mirno na našem položaju, samo stražar pred komandantovo zemunico se je zaspano in žalostno oziral naokoli.

Naenkrat pa zagrmijo topovi. Izpočetka prične lahka, nato pa težka artilerija bruhati iz vseh svojih cev peklenjski ogenj. Kaj naj to pomeni? So li Bolgari napadli? To ni mogoče, saj njih navada ni ob belcem dnevu napadati. Oni se okoristijo navadno z nočjo, megle in slabim vremenom, seveda zahrbtno, danes je pa naravnost krasen dan! Ne, to ni mogoče! Vse leze iz svojih skrivališč, položaj se zopet oživlja.

»Halo! Pitaite, šta znači ta pucnjava«, zapove naš komandant, kate-

dostojno ob strani 60.000 Jugoslovenov, — in manjši italijanski kontingenti v benečanskih gnezdih Kopru, Izoli in Piranu s skupaj 28.829 Italijani in približno 2000 Jugoslovenov, na nam bo jasna slika o italijanskem značaju škojfe. Stevilke naj govore.

Se nekaj naj govori razen številke, a to je versko čustvo, pohajanje cerkva, poslušanje propovedi, svete maše, prejetanje zakramentov. Nimamo v rokah podrobnejših podatkov, a tudi predaleč bi zašli, ko bi hoteli do najmanjše podrobnosti navesti vse, kar je važno v tem pogledu.

Splošno znan je globoki verski indiferentizem tržaških Italijanov, tako da moremo mirne duše reči, da izvršuje komaj 20% tržaških Italijanov zvesto svoje verske dolžnosti.

Temu nasproti pa tam nikakor ne primanjkuje italijanskih duhovnikov. Tam je do 60 duhovnikov in do 30 redovnikov italijanske jezika, to je vsega skupaj do 90 italijanskih delavcev v vinogradu Gospodovem, tako da pride po en duhovnik na vsakih 908 Italijanov, če vračunamo pri tem tudi one Italijane, katerim služi sveta Cerkev samo za narodno parado. A po en svečenik prihaja na vsakih 196 Italijanov, ki izpolnjujejo verske dolžnosti. Tu niso vračunjeni šolski otroci, ki morajo

po šolskih predpisih prejemati svete zakramente.

Istotako moremo mirne duše reči, da izpolnjuje 75% Jugoslovenov tržaških svoje verske dolžnosti. V Trstu ni niti do 20 jugoslovenskih svečenikov t. i. na vsakih 3000 Jugoslovenov po en duhovnik, a moralo bi jih biti — po zgornji meri — vsega skupaj vsaj 60, a na vsakih 2250 Jugoslovenov, ki žive katoliško, pride po en duhovnik, akoravno bi jih moralo biti — po zgornji meri — vsega skupaj vsaj 225.

V latinskih župnijah posluša redno do 85% Jugoslovenov, a samo do 40% Italijanov sveto mašo in propoved ter pristopa k mizi Gospodovi.

Zelo značilen je primer v opštinski župniji. Od 655 Italijanov se jih izpoveduje na leto povprečno po 60 ali 10%, a od 3000 Jugoslovenov do 2700 ali 90%; zato pa imajo tamošnji Italijani svojega duhovnika in ne pripuste Jugoslovanom niti hrvatske propovedi.

Zaključujemo to statistiko z opombo, da bi v Trstu ostale cerkve prazne, če bi ne bilo Jugoslovenov. Kot dokaz za to trditve navaajmo tržaške cerkve Sv. Justa in Sv. Marije Velike, ki sta določeni izključno za Italijane. Ti dve cerkvi sta vedno — prazni.

Politične vesti.

— Vzkroki dr. Žerjavove demisije. Predsednik pokrajinske vlade za Slovenijo dr. Žerjav je svojo demisijo utemeljil s splošni spomenici, ki jo je vročil centralni vladi v Beogradu. V tej spomenici navaja predvsem tri točke kot vzrok svoje demisije. 1. Velike difference, ki so nastale v valutnem vprašanju med finančnim ministrom dr. Velikovičem in Slovenci. 2. Vračanje zacurjenosti blaga, ki se izvaja tako malomarno in počasno, da je s tem silno oškodovana tako naša javnost, kakor tudi država sama. Vključno opetovanjem energičnim intervencijam s strani deželne vlade za Slovenijo pri finančnem ministru ni finančni minister doslej ničesar ukrenil, da bi se reformiralo in izboljšalo postopanje pri carinskih uradih v Splitu, Mariboru in v Ljubljani. 3. Kot glavni vzrok dr. Žerjavove demisije je treba smatrati stališče finančnega ministra dr. Velikoviča namreč prehranjalni akciji za ubožne sloje. Za to akcijo je vlada že dovolila primerne podpore. Te podpore bi se morale že zdavnaj izplačati, dr. Velikovič pa je stvar zavlačeval in ni hotel vključiti urencem izplačati niti najmanjšega zneska. Z ozirom na to spomenico so bile v Beogradu dolgotrajne konference, ki jih je s slovenske strani vodil minister za trgovino in industrijo dr. Kramer. Kakor čujemo, so ta poznanja rodila dober sad. Upravičeno se je namreč nadejati, da bo centralna vlada ugodila vsem pritožbam, ki jih navedel predsednik dr. Žerjav v svoji spomenici.

— Poznanja radi koncentracijskega kabineta. Beograd, 6. februarja. Opozicija je sprejela kot temelj za nadaljna poznanja glede koncentracijskega kabineta sklicanje Narodnega Predstavništva z edino točko dnevnega reda: izborni red. Vlada je odposlala k pogajanjem kot edinega zastopnika min. pravde K. Timotejeviča. Cela stvar bo v najkrajšem času rešena, vendar se v poučenih krogih izraža mnenje, da ne bo prišlo do koncentracijske vlade; ker je opozicija do skrajnosti popustljiva in mehka in ker je očitno pripravljena sprejeti prav vsak pogoj, presenečenja niso izključena.

— Regentovo pismo in politične stranke. Beograd, 5. februarja. Povodom pisma Njegovega Visočanstva regenta Aleksandra gospodu Pavloviču je vprašal sotrudnik »Epohe« poslance opozicijskega bloka, kakšen vtis je naredilo to poročilo. Odgovor se je glasil: »Sedaj pride nova orientacija, zakaj izgovorjena je velika beseda: vprašanje, kdo je za državno in narodno edinstvo? — Zakaj samo tako se more tolmачiti misel regentovih besed. — Sedaj moramo igrati z odkritimi kartami. V pismu je izražena želja, da bi bile volitve svobodne in da bi se čulo resnično mnenje naroda in da bi zakone, sklenjene po parlamentu, prevel duh svobode. Pismo je naredilo velik vtis«. Sotrudnik je vprašal: »Ali bo imel g. Pavlovič v svoji misli kaj uspeha?« — Poslanec je odgovoril: »Uverjen sem, da bo imel uspeh, ker kažeza opozicija in vlada sedaj mnogo spravljivosti. Pričakujemo, da se sedaj doseže splošen sporazum.« — LDU.

— Pogajanja med vlado in opozicijo. Beograd, 5. februarja. Predsednik narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovič imel je večer razgovor z vsemi strankami opozicijskega bloka, kar je izzvalo v vseh političnih krogih veliko iznenadenje, ker se je pričakovalo, da bo opozicijski blok toliko solidaren, da bo nastopil pri pogajanjih kot celina. Dr. Pavlovič je sprejel zastopnike radikalcev, klerikalcev in Narodnega

kluba. Ne ena teh grup še ni končno formulirala svojih zahtev. Kakor se čuje, je prišlo v razgovoru med Pavlovičem in dr. Koroščevo grupo do neljubega incidenta, tako da se je pogovor končal z globoko disharmonijo. Radikalci so imeli po razgovoru z dr. Pavlovičem sestanek, na katerem so konkretizirali svoje zahteve in izvolili deputacijo, ki bo danes predložila dr. Pavloviču zahteve radikalnega kluba. Kakor izvemo, so stali radikalci te zahteve: Predsedstvo vlade ali resort notranjega ministristva naj pripade njim. V slučaju, da se zgodi prvo, bi bila kandidata za ministrskega predsednika Pasić ali Vesnić, v drugem slučaju pa g. Veličar Janković. Za gospoda Stojana Protića zahtevajo predsedstvo ustavotvornega odbora in poleg tega kot dar glavi g. Pribečevića in dr. Kramerja. Nadalje zahtevajo »izmeno režima v Hrvatski in Bosni« in stalno zborovanje parlamenta tudi za časa volitev v konstituanto. — Narodni klub je v svojih zahtevah skromnejši in računa s faktično situacijo. — Klerikalci zahtevajo zase neomejeno gospodarstvo v Sloveniji, nekatera mesta v ministristvu in spremembo nekaterih naredb, tako n. pr. naredbo o državnih podpori Sokolstvu in naredbo bosanske hercegovinske zemaljske vlade o šolskih kongregacijah. — Po mnenju političnih krogov tako postopanje opozicije ne bo privedlo do rezultata, ako poedine grupe končno ne sprejme svoje taktike in se ne postavijo na stališče, ki ga zavzema vlada. — Vest, ki se širijo iz krogov opozicijskih grup, da se nahaja vlada v krizi in da bo danes ali jutri demisijsko, kakor tudi vest, da je vlada izgubila zaupanje regenta Aleksandra, so prozorne in trige. Med te spada i ona, kar se trdi v opozicijskih političnih krogih, da je poverjen g. Pavloviču sedanj mandat zaradi tega, ker krona nima dovolj zaupanja v ministrskega predsednika Ljubo Davidoviča. Temu nasproti je istina, da je bil odrejen za posredovalca med vlado in opozicijo g. Pavlovič, ki želi in izrecnem zatrdilu g. Davidoviča, ki je hotel, da posreduje objektivno in ne-interesiran človek.

— Zahteve opozicije nesprejemljive. Beograd, 6. februarja. Kakor izve naš poročevalec iz dobroinformiranih političnih krogov, smatra se odgovor opozicijskega bloka v demokratsko - socialističnih vladnih krogih za absolutno nesprejemljiv. Ker pa je ton opozicijske note še nekako koncilijanten, se zdi, da hoče en del opozicije sodelovati pri sestavi širše koalicijske vlade, zato je vlada sklenila, da se dogovori med vlado in opozicijo ne prekinejo. Pri zadnjih dogovorih med vlado in opozicijo, ki jih je vodil ministrski predsednik Davidovič, se je pokazalo, da se poslužuje opozicija takih neparlamentarnih sredstev in da hoče zlorabiti te dogovore v strankarske namene na škodo avtoritete vlade, zato je ministrski predsednik Davidovič zaprosil krono, da ga odveže od vodstva teh dogovorov in poveri ta posel predsedniku Narodnega predstavništva g. dr. Draži Pavloviču. Na ta način je bila Pavloviču poverjena naloga, da vodi nadaljne pregovore med vlado in opozicijo. O kakem odstopu ministristva Davidovič ali spremembi sedanjega režima ni govora in so vse vesti, ki jih razširjajo opozicijski o tem, gola izmišljotina.

— Manifestacija v Ribnici. Iz Ribnice poročajo: Tukaj se je vršil dne 2. t. m. manifestacijski shod, ki ga je sklical takojšnji okrajni odbor beguncev in izseljencev v sporazumu z vsemi krajevnimi organizacijami in strankami. Na shodu je bila sprejeta sledeča resolucija: Na manifestacijskem zborovanju dne 2. februarja t. l. v Ribnici na Dolinskem zboru prebivalstvo ribniške doline najostreje protestira proti nezasišani krivici, ki jo hoče parlika mirovna konferenca prizadejati našemu narodu. Oboja z vsi ogorčenostjo predzrost podajanja ultimata Jugoslovenom, ki so s svojim delom v notranjosti države in na fronti pripomogli k razpadu Avstrije in omogočili tako v Italiji šele po premirju in po ustanovitvi enotne jugoslovenske države zasedbo našega ozemlja. Londonski pakt ne obstaja za nas, za Reko se ne pogajamo, Wilsonova črta za nas ni rešitev, ni trajno sprejemljiva. Našemu narodu Primorja naj se dovoli po načelih samoodločbe, da se združi in da ne bo več podlaga tujevi poti. Delegaciji v Parizu kliče: »Niti koraka nazaj!«, vladi pa: »Skliči narodno predstavništvo, da pozabivši strankarske spore kot zastopstvo celokupne države da duška svojemu ogorčenju nad nesramnostjo Italijanov in njihovih zaščitnikov, ki pozabljajo, kaj so dolžni naši zvestobi in hrabrosti.

— Spomenica udruženja ženskih društev na Hrvatskem za vojnično pravico. Beograd, 5. februarja. Včeraj je oddala deputacija udruženja žen iz Hrvatske ministrskemu predsedniku Ljubi Davidoviču resolucijo, v kateri zahtevajo vsa hrvatska ženska društva vojnično pravico in brezpogojno sodelovanje žen v ustavotvornem odboru.

— Posvetovanja radi dogodkov na Madžarskem. Beograd, 5. februarja. »Beogradski dnevnik« poroča, da se je vlada na svoji včerajšnji seji bavila z najnovejšimi dogodki na Madžarskem, ki se nahaja pred proglasitvijo monarhije.

— Albanci izražajo svoje simpatije. Beograd, 5. februarja. Iz vseh krajev, kjer se nahajajo albanski emigranti, prihajajo v Beograd izrazi toplih simpatij povodom stališča, ki ga je zavzela naša vlada v albanskem vprašanju.

— Učiteljstvo v Italiji grozi zopet s stavko. Kakor poročajo italijanski listi, pričelno italijanski učitelji zopet z živahno agitacijo za zboljšanje svojih plač. Pred vsem se hoče uveljaviti zahteve po enakih prejemkih, kakor jih imajo državni uradniki. Dalje zahtevajo učitelji, da se draginska doklada po-

čveji, pozneje pa da se vsakega pol leta nanovo revdira.

— Dunajska policija zahteva od nas en milijon kron. Znano je, da se je v zadnjem času utihotapilo v našo državo večje število stokronskih in tisočkronskih bankovcev, ki so opremljeni s ponarejenimi kolki. Ti falsifikati se fabricirajo v Avstriji, na Dunaju. Dunajska policija je zločince že izsledila. Izdati pa jih hoče samo pod pogolem, ako ji naše dunajsko poslanstvo izplača premijo v iznosu enega milijona kron. To je novodobna dunajska morala!

— Čehoslovaki legionarji. ki se vračajo sedaj iz Sibirije v domovino, so bili, kakor posnemamo iz »Piccola della Sera«, v Trstu posebno svečano sprejeti. Da vodijo pri tem koraku italijansko javnost vsi drugi nameni, kakor posvedočati ljubezen in prijateljstvo do onih bojnikov, ki so s svojim idealnim delom pripomogli Italiji do njene »zmage«, je očitno, kajti da se narod ne izpreobrne čez noč in otrese onega sovraštva napram vsemu, kar je slovansko, tega se z eno samo trgovsko konferenco ne doseže. — Ob 9. uri jutraj je bil polk postavljen pred vojašnico bivšega tržaškega pešpolka. Ko se je približal čehoslovaki generalni konzul, zaigrala je polkova godba narodno himno »Kde domov mi?«. Konzul je pozdravil polk s kratkim besedami in prečital pozdravno brzojavko čehoslovakega vojnega ministra. Polagoma so prihajali razni povabljeni, vojaški in civilni dostojanstveniki ter člani češke kolonije v Trstu: guverner Mosconi v spremstvu generalnega podkomisarja Crispio Moncada, mons. Bartolomasi itd. Točno ob 9-30 je dospel generalni poročnik Castagnola, poveljnik tržaškega odreda in karabinerski general Manduca. General Castagnola je nagovoril nato polk, povdarjajoč pomen slavnosti, ki se vrši v italijanskem Trstu, ki je bil sen tolikih italijanskih mučnikov, zaželeni cili tolikih žrtvi in zaslužen plačilo za toliko prelite italijanske krvi. Pozval je legionarje, naj z njim vred zakličejo slavnemu predsedniku Masaryku: Na zdar! — Za pozdrav se je zahvalil poveljnik polka, polkovnik Kutelvaser: »Spominjam se, da sem videl padati v naših vrstah lepe mladeniče Italije po žalostnih starih. Poznam velikanske žrtve, ki jih je doprinesla Italija, da je priborila zatiranim narodom prostost. Veseli me, da se nahajam danes v Italiji, ko se vračam po petih letih, da stopim v civilizirano Evropo. Živela velika Italija, mati omike! Polk je nato defilirail pred generalom Castagnola. — Za tem so bili povabljeni pogosteni v vojašnici, kjer so govorili guverner Mosconi, general Castagnola in čehoslovaki konzul.

Telefonska in brzojavna poročila.

RADIKALCI OPERIRAJO Z BOMBA-MI PROTI DEMOKRATOM.

Bilač, 6. februarja. Tu se je vršila 1. t. m. skupščina demokratske stranke, na katero je došlo nad 1000 strankinih pristavev. Program stranke je razvil g. Milan Pribečević. Radikalci so skušali motiti zborovanje in so vrgli bombe, ki na k sreči ni eksplodirala. Tudi so padli strelji iz samokresov. Kljub temu se je skupščina nadaljevala in za demokrate ugodno završila.

ODGOVOR NA APPEL DR. HINKOVIČA IN DR. POTOČNJAKA.

Zagreb, 6. februarja. Današnje »Zagrebačke novine« prinajšalo pod rubriko »Reč SHS.« odgovor na apel dr. Hinkoviča in dr. Potočnjaka, ki je izšel v včerajšnjih »Zagrebačkih novinah« o razpustu saveza javnih nameštenika in o zatvoritvi dr. Benkoviča in tovarišev.

VON LERSNERJEV ODSTOP IN NJEGA POSLEDICE.

LDU. Lyon, 5. februarja. (Brezjično.) Preden je baron von Lersner naznanil svoj odstop kot načelnik nemške mirovne delegacije, je ponovno poizkušal pregovoriti zavezničke, naj bi odstopili od svoje zahteve po izročitvi nemških krivcev. Ko je prejel tozadevno noto, je izjavil, da njene vsebine ne vzame na znanje, da je sklenil podati ostavko in da namerava v sredo zvečer zapustiti Pariz. Značilno je dejstvo, da je tudi nemški diplomatski opravnik Mayer še isti dan, ko je izročil svojo poverilnico načelniku francoske vlade, odstopoval nazaj v Berlin.

LDU. Lyon, 5. februarja. (Brezjično.) Z ozirom na položaj, ki je nastal valed odstopa barona v. Lersnerja, so zavezniške vlade zavzele stališče, da so po preteku roka, ki ga predvideva mirovna pogodba, narediti korak, ki naj bi dal Nemčiji povod, da izpolni ono imed določb mirovne pogodbe; ne more pa odviseti od zadržanja barona von Lersnerja vprašanje, ali naj nemška vlada pokaže svojo dobro voljo glede izpolnitve prevzetih obveznosti, ali ne.

LDU. Beroln, 5. februarja. (Dun. KU.) Na listi vojnih krivcev, slika jero-

čitev zahteva Antanta, se nahajajo med drugimi nastopne osebe: Princ Albreht Württemberski, Sikst v. Armin, princ Ruprecht Bavarski, v. Below, v. Hessler, v. Bethmann Hollweg, Bohn, Bronsart, v. Schellendorf, v. Bülow, v. Capelle, Deimling, Kemal paša, Enver paša, princ Ernest Saski, baron Falkenhayn-Falkenheyn, Francois, princ Friderik Pruski, Falkenhayn, baron v. Gall, v. Gallwitz, princ hesenski, veliki vojvoda hesenski, Hindenburg, princ Avgust Hohenzollerski, princ Eitel Friderik Hohenzollerski, kronprinc Friderik Viljem, princ Oskar Hohenzollerski, Ismail Hakki paša, Kluck, Linsingen, Ludendorff, Mackensen, Marwitz, princ Ratiborskij, Talaat paša, admiral Tirpitz, Trotta in vojvoda Albreht Württemberski.

LDU. Pariz, 4. februarja. (Dun. KU.) Poročevalec lista »Daily Mail« javlja, da bo Holandska predlagala zaveznikom, naj se bivši nemški cesar internira v hiši na Holandskem, kjer sedaj biva.

LDU. Pariz, 4. februarja. (Dun. K. U.) »Journal des Debats« imenuje postopanje barona v. Lersnerja kot neupravičljivo in zahteva, naj Nemčija sedaj pošlje zastopnika, ki izvršitvi versajleske mirovne pogodbe ne bo delal nobenih težkoč, sicer pa neposredni izročitvi note v Berlinu ni nič na poti.

LDU. Pariz, 5. februarja. (Dun. U.) Konferenca veleposlanikov je snoči sklenila, da ne bo odgovorila na pismo barona v. Lersnerja in da se bo lista krivcev s spremnim pismom, kjer odgovarjajo na ugovore in predloge nemške note z dne 25. januarja, izročila neposredno nemškemu zunanjemu uradu v Berlinu.

NEMČIJA PROTI IZROČITVI KRIVCEV.

LDU. Dunaj, 5. februarja. (ČTU.) Kakor poroča »Morgen« iz Berlina, je državni kabinet v včerajšnji seji soglasno sklenil, da odklanja zahtevo po izročitvi nemških državlanov.

HABSBURŽANI SO DOGOSPODARILI.

LDU. Budimpešta, 4. februarja. (ČTU.) Ministrski svet je sprejel v ved-

nost ententno noto, ki prepoveduje restavracijo Habsburžanov na Madžarskem, ter je o tem obvestil nadvojvoda Jožefa. Madžarska se je ententni noti uklonila.

VILJEM V RESIGNACIJI.

LDU. Rotterdam, 5. febr. (ČTU.) Habski listi poročajo iz Amerongena: Bivši cesar Viljem je izjavil nizozemskemu ministristvu za zunanje stvari, da je za slučaj, ako bi Nizozemski vsled njegovega bivanja v Amerongenu nastala kaka nevarnost, pripravljen javiti se sam, vendar ne sovražniku, marveč nemškemu narodu, v čigar roke polaga svojo usodo.

ITALIJANSKO BRODOVJE SE JE UPRLLO?

LDU. Trst, 5. februarja. (ČTU.) Moštvo in častniki italijanskega brodogoja, ki je bilo poslano proti Reki, se je na širnem morju pobunilo ter izjavilo, da rajše preide k D' Annunziju, kakor da bi oddalo en strel na italijansko mesto. Poveljutoči admiral je potem eskadro odpoical v Jakin, kjer so jo navdušeno sprejeli.

LAŠKA KULTURA.

LDU. Bakar, 4. februarja. Snoči so italijanski vojaki v družbi z Italijanašji razbijali na Reki zadnje ostanke hrvatskih napisov. P raznih znakih se more sklepati, da se na Reki zopet pripravljajo pogoni proti našemu narodu.

D' ANNUNZIO SE ZOPET PRIPRAVLJA.

LDU. Bakar, 4. februarja. Danes so nad Bakrom in zalivom pa do Cirkvenice krožili italijanski aeroplani. Vobče se opaža, da skušajo Italijani v zadnjih dneh provocirati na vse mogoče načine. Na Reki se javno govori, da D' Annunzio zopet pripravlja akcijo v naših krajih.

STRANKE IN PORTFELJI.

LDU. Beograd, 4. februarja. Danes popoldne so se nadaljevali razgovori med strankami pri predsedniku narodne skupščine. Dosedaj potekajo povoljno. Največje težave bodo nastopile drevi, ko se začne razgovori, koliko portfeljev naj pripade kakim stranki in kdo naj jih sprejme.

GUVERNER MADŽARSKE.

LDU. Budimpešta, 3. februarja. (ČTU.) Tukajšnji politični krogi se bavijo resno z mislijo, da bi se Horthy izvolil za začasnega guvernerja Madžarske, ki bi do odločitve o izvolitvi kralja imel vrhovno oblast v državi.

LISTA ONIH, KI JIH NAJ NEMČIJA IZROČI.

LDU. Pariz, 5. februarja. (DKU. — Agence Havas.) Kurir zunanjega ministristva je snoči odpotoval v Berlin z listo krivcev, ki se morajo ententi izročiti.

MLADOTURKI PROTI ANTANTI.

LDU. Pariz, 5. februarja. (DKU.) »Matin« poroča, da so včeraj došli v Pariz vesti o akciji Mladoturkov proti ententi pod poveljstvom Enver paše. Mladoturške čete štejejo baje 35.000 mož. Enver paša je baje izjavil, da je imela agitacija proti alijancam v Aserbejdžanu, Dagestanu, Turkestanu in delu Afganistana popoln uspeh. Tudi je uverjen, da ga bodo podpirali ruski boljševiki.

TURKI MORAJO BITI KAZNOVANI.

Carigrad, 3. februarja. Pri vrhovnem poveljniku zavezniških čet v Mali Aziji generalu Milnerju se je zglasila turška deputacija iz Bruse, da ga naprosi za intervencijo v prilog muslimanskemu prebivalstvu. General Milner je odklonil vsako intervencijo in izjavil: »Nemčija, Avstro-Ogrska in Bolgarija so za svoje grehe že dobile zaslužen kazni. Preostali so samo še Turki, ki jih bo treba takisto občutno kaznovati zaradi njihovih grozovitosti nasproti kristjanom. To se bo zgodilo v najkrajšem času.«

REFORMISTIČNO GIBANJE MED ČESKIMI DUHOVNIMI.

LDU. Rim, 4. februarja. (Dun. KU.) Agenzia Stefani javlja: »Actae Sedis Apostolicae« priobčuje dekret urada Santo officio, v katerem se obsoja reformistično gibanje med českimi klerom. Kongregacija urada Santo officio graja, obsoja in ekskomunicira z dekretom z dne 15. januarja 1920 češko cerkev, ki se je odcepila od rimske cerkve. V pismu na praškega nadškofa opozarja sv. Oče nadškofa in duhovščino, naj s pazljivostjo proučuje sedanj položaj in nasvetuje, naj se skliče v Pragi zborovanje, ki bi pripravljalo sporazum.

JUGOSLOVENSKA OBNOVA.

Praga, 5. februarja. (ČTU.) »Narodni Politika« poroča: Jugoslovanski narod ustanavlja novo organizacijo jugoslovenske narodne obnove, ki bo skrbela za izboljšanje sedanjih razmer v Jugoslaviji in za zboljšanje vzrojev vsega naroda. Program te organizacije vsebuje tudi slovansko vzajemnost. Konzul Bradanovič v Pragi je za temeli te obnove daroval 300.000 kron s pripombo, da se ta znesek porabi za gojitve češko-jugoslovenske vzajemnosti. Z darilom konzula Bradanoviča se je ustanovila podružnica jugoslovenske narodne obnove pri jugoslovenski misli v Pragi. LDU.

13 naše kraljevine.

— Ministrov oče umrl. Oče ministra dr. Križmanna je umrl star 78 let.

— Splošna stavka v Srbiji. Zaradi generalne stavke v petek ne izide noben časopis.

— Volkovi v Bosni. »Srbska Rijeka« javlja iz Prečnice, da delajo volkovi v odtodnem okrožju mnogo škoda, zlasti blizu Ozren-planine. Doslej znaša škoda 50.000 kron.

— Frankovci na poslu. »Zagrebačke Novine« javljajo: »Pred 8 dnevi so se mudili na Dunaju dr. Ivica Frank, dr. Gagliardi in neki Duič. Dne 18. preteklega meseca jim je prinesel neki Italijan potne liste in denar, ki ga jim je vročil v restavraciji »Kaiserin Elisabeth«. Dva dni kasneje je imenovana trojica izginila z Dunaja. Iste dni pa so nekateri dunajski listi priobčili vest, o zaroti proti dinastiji Karadžordžević v zvezi z aretacijo dr. Benkovića in dr. Šoštrija v Zagrebu. Čudno je, da naše dunajsko poslanstvo ni dementiralo te vesti.

Neodrešena domovina.

— D Annunzijev aeroplani pogosto svigajo nad Istro. Pesnik ima vedno pripravljene kake letake, katere mečejo aeroplani na zemljo. Te dni je plul tak zrakoplov nad Rovinjem in okolico ter metal letake. Imel pa je to smolo, da so skoro vsi obležali na strehah. V takih letakih priduša D. Annunzio prebivalstvo, naj se trdno drži njega in Italije. Izdali ne bodo nič. Kar bo, to odloči Pariz in ne prikrjneni D. Annunzio.

— V Logatcu se obnašajo Lahi, kakor da bi ga ne hoteli nikdar zapustiti. Te dni so urejevali telefonsko zvezo in prepustili telefon tudi za privatno rabo. Iz Trsta je bil prišel neki poštni uradnik, ki je vso službo uredil in preskrbel potrebne napise. Služba pa se imenuje v »Piccolo« servizijo italijano. Torej je vse laško, morda se tudi slovensko ne bo smelo govoriti po telefonu. »Piccolo« ima že svoja dopisnika v Logatcu. Ustanovili so tudi nekaj konsum.

— Zrakoplovska nezgoda. Pred par dnevi se je ponesrečil v bližini Pazina v Istri italijanski zrakoplov sistema Pomilio P 22.035. V zrakoplovu sta bila dva avijatika, neki italijanski poročnik in pilot, ki sta ostala na mestu mrtva. Ali je vzrok nesreči defekt pri motorju ali mogoče nepričakovana slabost, ki bi bila prišla pilota, ni znano.

Majhna razlika.

Recimo, da so Čehi na našem ozemlju namesto nas Slovencev in da imajo oni izgubiti Primorje. Kaj bi videli v tem slučaju?

V izložbah bi videli poleg najrazličnejših trgovskih proizvodov umetniške slike ogroženih krajev, fotografije primorskih pokrajin, statistične tabele iz najraznovrstnejših področij, videli bi pred očmi na ta ali oni način marsikateri corpus delicti italijanske kulturne misije, zemljevide, itd. povsod, kar nudi priliko in slučaj. Nadalje bi prinašalo časopisje zraven stvarno informativnih referatov polno ilustracij, v javnih lokalih bi viseli v živih barvah umetniški lepaki z vzpodbudnevalnimi gesli, skratka naj bi našli na pr. v Ljubljani kamorkoli, povsod bi odmevalo na tisoč načinov: naše Primorje, naše Primorje!

In kar je še važnejše, ne bilo bi veselice, ne zabavnega večera, ne venčka, ne sestankov, ne shodov, ne prijateljskih krožkov, kjer se ne bi spontano in radovoljno nabirali prispevki v narodno obrambne namene.

Čehom preti nevarnost, da pri plebiscitu izgubijo Tešinsko. Pomen te male ogrožene pokrajine pa niti od daleč ne dosega pomena jugoslovanskega Jadrana. Sramovati pa se moramo mi Slovenci, pregledamo li, kao daleč zaostaja dejanska akcija širšega občinstva na Slovenskem za gospodarsko podporo in vzpodbudo češkega občinstva njihovim Tešincem.

Zali bože so nas Italijani v tem oziru prehiteli. Tekom preteklega leta so deževali na Juljsko Benečijo neprenehoma denarne zbirke, male i velike, iz vseh kotov Italije. Gotovo, naše industrijske in trgovske organizacije ne morejo konkurirati z Lombardskim velekapitalizmom v mnogo milijonski radodarnosti in požrtvovalnosti, mi nimamo finančnih močitev, kakor je n. pr. Dante Ferraris. Zato posnemajmo rajši metodo »Rešilne Armade« zbirajoč i najmanjše prispevke in dosegačoč na ta način letno ogromne millionske svote. To bi vedno znova oživljalo zanimanje med najširšimi sloji naroda. Proletarcev vinar igra silnejšo moralno vlogo nego bogatov cekin.

To le mimogrede, v opozoritev, kako bi lahko bilo in kako v isti ni.

P. P.

Magistralni uradniki in uslužbenci županu dr. Ivanu Tavčarju.

V zadnjem času smo opazili z ogorčenjem, da so se pričeli pojavljati proti našemu gospodu županu dr. Ivanu Tavčarju častniški napadi, ki daleč nadkriljujejo navadno častniškarsko polemiko. Ta polemika predstavlja našega župana kot nasprotnika uradništva, ga stavlja v enako vrsto z dr. Susteršičem, ki je podal tudi znano izjavo, da uradniki samo žro, in očita dr. Tavčarju nebrzižnost za ljubljansko mesto.

Ne dotikajoč se vprašanja, če naj bodo taki napadi plačilo prvobornih Slovencev, čegar vse življenje obstoji iz iskrene dejanske ljubezni do slovenskega naroda, in plačilo pisatelja divnih in večno lepih književnih del, se čutimo dolžne, z ogorčenjem zavrniti te očitke in konstatirati, da je bil gospod župan dr. Ivan Tavčar od prvega dne do danes največji prijatelj magistratnih uslužbencev. Pod njegovim uradovanjem uživajo magistratni

uslužbenci največjo svobodo in po njegovih naklonjenosti so postali deležni finančnega izboljšanja v taki meri, kakor ga še daleč ne uživajo državni uslužbenci.

Izražamo mu radi tega našo globoko hvaležnost in vdanost. Vsa njegova dobrota in naklonjenost, posebno tekom zadnjih težkih let, ki jih preživlja tudi ljubljansko mesto, pa dobi toliko večjo vrednost, ker mi vsi, ki imamo vsak dan priliko opazovati županovo vztrajno delo iz neposredne bližine, vidimo, s kako nadčloveškimi napori mu je bilo treba naravnost izviti vsako malenkost obstoječim razmeram. Vse njegovo delo, ki je posvečeno vsem in vsakomur, pa preveča moška iskrenost in blagodejna previdnost.

V Ljubljani, januarja 1920.

»Zveza organizacij magistratnih uslužbencev.«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. februarja 1920.

— Poljski konzul Mječislav Mlistat, ki se je mudil dalj časa v Varšavi, se je vrnil v Ljubljano.

— Cenzura in časopisje. Že pred meseci se je službeno razglasilo, da je cenzura odpravljena. Toda ravno nasprotno je res. V zadnjem času posluje cenzura veliko strožje, kakor je poslovala vse leto po prevaru. Dočim so preje vse leto brez vsake cenzure lahko dohajali v naše kraljestvo francoski in angleški časopisi, se jih zadnja dva meseca cenzurira s tako minucioznostjo, da zapade skoraj vsak tuji list, ki pride z zapada, konfiskaciji. Čemu, zakaj? Nam je to uganjka. Še le zadnje dni, ko je časopisje energično ugovarjalo proti takšnemu postopanju cenzurnih oblasti, se je stvar nekoliko izboljšala, v toliko namreč, da nam cenzura milostno izpusti iz svojih krempljev kakšen posamni izvod, ki pa je po navadi tako star, da ni več vporaben. Kakšen smoter ima to divjanje in razsajanje cenzurnih oblasti, je nam docela nepojmljivo. Zdi se nam, da hočejo cenzurni organi s tem samo dokazati, da je njihova eksistenca državni neizogibno potrebna. Toda, ako bi bili gospodje cenzorji vsaj konsekvantni! Dočim cenzurirajo in konfiscirajo na žive in mrtve francoske in angleške časopise, ki po pretežni večini zastopajo nam prijazno stališče, puščajo da dohajajo skoraj neovirano preko naše meje razni nam skrajno neprijateljsko razpoloženi nemški časopisi v velikih množinah v naše obmeje kraje ter se svobodno razpečavajo in širijo zlasti po snodnejstajerskih mestih in tržih. V tem oziru navala celjska »Nova Doba« prav zanimive podrobnosti. A ti listi so za Ljubljano, zlasti pa za redakcije skrajno nevarni, zato jih je treba minuciozno cenzurirati. Ali res ni nobenega pametnega človeka pri vladi, ki bi uvedel te nevdružljive razmere in napravil energično konec tej predpotopni cenzurni nadlogi?

— Ali je to taktiko? Na drugem mestu poročamo o sprejemu, ki so ga priredili iz Sibirije se vračajočemu čeho - slovaškemu polku Jan Hus v Trstu. Pri tej priliki je imel govor tudi poveljnik tega polka polkovnik Kutlvaš, ki je med drugim naglašal, da so mu »znane velike žrtve, ki jih je doprinesla Italija, da je priborila tlačenim in zatiranim narodom — svobodo«, ter končno vzkliknil: »Veseli me, da se nahajam danes v Italiji, ko se vračam po petih letih, da stoinim v civilizirano Evropo. Živela Velika Italija, mati civilizacije! Vemo, da borci, ki se vračajo iz Sibirije, ne morejo biti o vseh podrobnostih informirani in poučeni o odnosih na Jadranu in o napetem razmerju med Italijani in Jugoslovenci, to pa jim vsekakor mora biti znano, da Italija, ne samo da ni nobenemu zatiranemu in tlačenemu narodu izvojevala svobode, marveč da je v nasprotju z vsemi načeli, ki jih je oznanjala med vojno, spravila pod svoj jarem velik del jugoslovanskega naroda in se polastila ozemlja, do katerega nima nobene pravice. In na tem ozemlju se nahaja tudi Trst. To bi lahko vedel tudi polkovnik Kutlvaš. Zato je bil njegov govor, v katerem je slavil Italijane kot herojske borilce za svobodo tlačenih narodov, in njegovo proslavljanje »Velike Italije«, ki bi naj bila »mati civilizacije«, ne samo neukusen in netakten, marveč za nas Jugoslovence naravnost žaljiv incident. Razumemo, da se Čehi napram Italijanom nahajajo v dokaj delikatnem položaju, vendar pa menimo, da bi se lahko našla v občevarju z Italijani formula, ki bi ne motila češko - italijanskih odnosov, ki bi pa tudi ne povzročala upravičenega nezgodovanja v jugoslovanski javnosti. Kaj bi rekli Čehi, ako bi se naši ljudje javno postavljali na protičeško stališče na primer v tešinskem vprašanju? Učlenili bi bili in to upravičeno, kakor smo mi lahko učlenili z ozirom na pravice navedenih slojov. Več takta in diplomatske spretnosti želimo!

— Za naše vjetnike v Italiji! Iz dubrovniškega »Rada« (br. 10) izvem, da so morali, ko je dospel tja v nedeljo 18. januarja prvi transport 3000 jugoslovanskih vjetnikov iz Italije, ubogi trpiti »suhi kakor kostnjaki, v razcapani obleki in raztrganih čevljih z lesenimi podplati, žolti, zeleni, modri, črni v popačenem obrazu, ki je izgubil človeški izraz« čakati do torka popoldne na nujno telesno okrepčilo samo vsled tega, ker zanje ni bilo pripravljeno ničesar. To se je dogodilo v Dubrovniku. Čuvajmo se, da ne naprtno Ljubljani podobne sramote. Vrnili sem se sam pred nekaj meseci iz italijanskega gostoljubja in vem, kako važnega psihološkega pomena so vtisi prvih ur na svobodni domači zemlji. V Inomestu so nas na kolodvoru sprejeli z ginjaivo prijaznostjo, nam ponudili vse, po čemur hreneni človek po očividno neznanosti vojnih z laškim vjetniškim transportom, nam podajali iz lastne inicijative potrebne informacije tako, da je iz slehernega občilja odsevala radost in prerojene nade. Tako so nas sprejeli nemški Tirolci. Prvi vtisi bodo odločevali v marsikaterem. Bodimo si tega svesti in storimo vse, kar je v naših močeh, da bodo naši vjetniki iz naših dejanj čutili bratsko ljubezno, katero jim dolgujemo za njih neizmerno trpljenje. V Dubrovniku so si najubojnejši sloji, delavke, otroci in berači odtegovali od ust, da so pomogli od javnosti zanemarjenim in pozabljenim vjetnikom. Za to je nujno potrebno, da se prihod vsakega transporta takoj potom časopisja in z drobnimi letaki naznani naširšem občinstvu, ki naj bi se udeležilo sprejema v največjem številu. Poskrbeti je za zadostno in dobro postrežbo, za zadostno okrepčilo, za razvedrila in dejansko vsakovrstno pomoč, za takojšnje informacije, in ne najmanj za odkritosrčno ljubeznost v vsakem oziru. Ko so se začeli majnika meseca prazniti vjetniški tabori in so odhajali Nemci, Madžari, Ukrajinci in Poljaki domov in samo ne Jugoslovani, sem slišal marsikatero kletvico na račun naše države in siromaki so jeli domnevati, da jih Jugoslavija nalašč neče poklicati nazaj. Že tedaj je zavladala v naših vrstah nepopisna notrtost in iz tega izviroloča malodušnost je še povečala italijansko brezobzirnost, pomnožila naše trpljenje. Raziasnimo jim torej takoj ob prihodu položaj naše države in vpljmo v njih srce novo ljubezen do ogrožene domovine. Italijanska surovost in občevarje s prebivalstvom je utegnili vzbuditi v marsikaterem neko neugodno razpoloženje. Ne domišljajmo, da naša malomarnost še okrepí neugodno razpoloženje. Naši vjetniki, naj sprevidijo že v prvi svobodni uri, da so občani urejene gospodarske sile države, udje demokratske družbe, ki solidarnosti nima samo na jeziku, temveč, da jih čaka v preroljeni domovini dela in veselja nepolna eksistenca in zasigurana bodočnost.

— Čehoslovski legionarji. — Usoda jugoslovanskih legionarjev. Včeraj popoldne je dospel v Ljubljano zadnji transport čehoslovanskega legionarskega polka, mistra Jana Husa, 1492 mož in 50 častnikov. Transport je dospel v Trst iz Vladivostoka na ameriški transportni ladji »Trasomontes«. Legionarje so na glavnem kolodvoru pozdravili zastojniki volaških in civilnih oblasti, za komando mesta g. polkovnik Polak. Svirale je volaška godba in častni sprejem je dal častni stotnik. S tem transportom se vrača v domovino tudi srednji v Sibiriji tlačejoča čehoslovanska »Rada« Čehoslovski Demnik, legionarski kapitan g. Voja Hoteček. Nam obet v arhiva število pošte jugoslovanskih legi-

onarjev, katero takoj, ko dospe v Prago, razpošlje na naslovljence. Jugoslovanski legionarji so se mu zelo pritoževali nad slabim poštnim zvezami z Jugoslavijo in naprošajo vlado, da ukrene primerno organizacijo pošte. Urednik Hoteček je izrecno zanjkal vse vesti, katere javljajo, da je boljševiška armada zajela 10.000 Jugoslovancev. Vse jugoslovanske legije na sibirski fronti niti ne štejejo toliko. Jugoslovanske legije stoje v taktični zvezi z 10. leg. polkom čehoslovanske armade. Ta polk je povsem nedotaknjen in vsled tega tudi jugoslovanske čete. Potrdil je poraz Kolčakovske armade.

— Izvoznice za živila. Ministrstvo za prehrano in obnovno dežel je odredilo, da sme odslej izdajati izvoznice za manjše količine živil izključno le odsek za prehrano v Ljubljani. Politična okrajna oblastva ustavijo izdajanje izvoznice z dnem 10. februarja t. l., z 11. februarjem začne izdajati izvoznice izključno odsek za prehrano. S 15. februarjem izgube veljavnost izvoznice, ki so bile izdane od političnih okrajnih oblastev do vstetega 10. februarja t. l. Odsek bode izdajal izvoznice le na pisemne pravilno kolkovane prošnje, katere morajo vložiti stranke pri pristojnem političnem okrajnem oblastvu. Prošnji mora biti priložen ovitek z naslovom stranke ter z znankami, pravilno kolkovan bankovec za 10 K ter popolnoma vidiran potni list. Izvoznice, oziroma rešitve bode dostavljal odsek strankam neposredno po pošti. Osebnih intervencij v zadevi izvoza živil bode odsek dosledno odklanjal in se stranke tozadevno ne bodo sprejemale, makar se opozarjajo posebno stranke z dežele.

— Na naslov vojaške cenzure. Dopisnice, pisma in časopisi, ki prihajajo iz zasedenega ozemlja, nosijo vsi pečat vojaške cenzure v Ljubljani ter se dostavljajo naslovljencem jako neredno. Da se cenzurirajo dopisnice in pisma, se razumemo, čeprav v največ slučajih gre za dopisovanje med starši in otroci, brati in sestrami. Kaj pa naj volaška cenzura v Ljubljani najde za našo državo nevarnega v »Goriški Straži« ali v »Edinosti«, ako italijanske oblasti ta dva lista puščajo v naše kraje brez ovire, nam res ne gre prav v glavo. Četudi sedijo pri naši vojaški cenzuri bivši avstro - ogrski oficirji, bi vendar morali imeti vsaj toliko domačega razuma, da je v našem interesu, da ne oviramo naročanja »Goriške Straže« in »Edinosti« s tem, da pustimo ležati došle številke v prostorih vojaške cenzure včasih kar po celih 14 ali več dni. — Zahtevamo raditega, da se odpravi vojaška cenzura vsaj za gorjomenjena dva lista, da se bodo naši ljudje na nie mogli naročiti in da jih bodo mogli redno prejemati.

— Kaj je s pomožno državno akcijo za nabavo cenejših živil revnim slojem in uradništvu na deželi? Že delj časa se sliši, da bo dala država revnim slojem in uradništvu na deželi večjo količino moke po nižani ceni. Baje so bila županstva in aprovizacijski odbori že parkrat pozvani, naj pošljejo seznam vseh upravičencev. Moke pa ni že od jeseni od nikjer. Prej so jo dobivale aprovizacije vsaj pri žitnem za-

vodu, a sedaj pa tudi tu ni nič. Kaj naj torej počnemo? Nihče nam nič ne prodaja in od nikogar ne dobimo ničesar. Verujte, da so mesta na boljem, ker tam so razne pomožne akcije in tržni dnevi.

— Namen posvečuje sredstva. Na I mestni deški šoli je izpraševal katehet učence baje po naročilu ravnatelja, če telovadjo izven šole in kje. Vsakega onih, ki so izjavili, da so v sokolskem naraščaju, je poniževal, rekoč: »Ali ne telovadiš že v šoli? Se to boš zatrl, kar imaš v glavi.« nasprotno pa je zelo pohvalil dečke orlovskega naraščaja, katerim je priporočal, da naj le še nadalje telovadijo pri Orlih. Tako se v šoli sramote in stavilo na glavo vzgojni principi staršev, da bi v otroški duši vstalo omalovaževanje ali celo odpor nost! Ali je to prav?

— Aretacija slovenskega »boljševika«. »Il Piccolo della sera« poroča iz Logata, da je bil tam aretirani »nevaren prevratnik«, prihajajoč iz Maribora. Aretovani je neki Stanislav Čok, 23 let star, doma iz Trsta. Razen to baka je skušal Čok vthotapiti v zasedeno ozemlje »revolucionarne proglose« na jugoslovanske delavce, s katerimi se zlasti pozivljajo rudkopci v teroristična dejanja in na revolucijo. Čok pripada »slovenskemu socialističnemu krožku v Trstu«. Njegov potni list je nosil vsim »štajerskih in maržarskih boljševikov«. Pri nem so našli pisma, podvržena cenzuri in pisma za »protitalijansko boljševiško propagando«.

— Virantov vrt. V šentjakobskem okraju ni nobenega primerne vrta ali nasada, kjer bi se mogla mladina spomladi in poleti razvedriti. Predlagalo se je sicer že večkrat v slovenskem časopisju, da naj se v ta namen odpre Virantov vrt v Zvezdarski ulici, ki je last Kranjske hranilnice. Dokler je bila ta v nemških rokah, ga samoumevno ni hotela odpreti v uporabo slovenske mladine in slovenskega občinstva. Zdaj pa, ko je prešlo podjetje vendar enkrat v narodne roke, upamo, da se bo odločilo k temu človekoljubnemu koraku. Saj — kolikor je nam znano — ne do naša Kranjski hranilnici ta vrt niti vvaria dobička ter se vidijo v nem le kokiši, ki bi se pasle lahko tudi kje drugod. — Vrt pa naj bi se se to mlad otvori naš mladini. — Za to človekoljubno delo bo žela Kranjska hranilnica od vseh mestnih prebivalcev največjo zahvalo.

— Oproščen invalid-pomočnik. Te dni je bil v čevljarski stroki oproščen kot pomočnik Jakob Prašnikar, star 33 let, oženjen, ki je bil pred vojno zidar-ski pomočnik. Oproščenec se je izučil pri mojstru Ivanu Ermanu v Ljubljani ter je to že tretji invalid, ki je bil iz njegove delavnice oproščen. Jakob Prašnikar je bil na vseh treh frontah, končno pa na laški fronti ranjen in vjet.

— Mestna zastavljavnica Ljubljanskega naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 12. februarja t. l. redna mesečna dražba v mesecu juniju 1919 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, obleke itd.) od 3. do 6. ure popoldne v uradnih prostorih. Prečna ulica št. 2. Posebno se je opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

Nainovejša poročila.

AKTIVEN NASTOP AMERIKE V JADRANSKEM VPRAŠANJU.

Pariz, 4. februarja. Aktiven nastop Združenih držav ameriških v jadranskem vprašanju je vzbudil v političnih krogih veliko presenečenje in senzacijo. Včeraj je namreč predložil ameriški veleposlanik Wallace zaveznikom noto, ki se tiče jadranskega in reškega vprašanja. V tej noti se ameriška vlada izraža proti izvedbi londonskega pakta naglašajoč, da so leta 1917, ko je Amerika vstopila v vojno, tako Anglija in Francija, kakor tudi Italija, izjavile, da smatrajo londonsko pogodbo kot neveljavno in ne več obstoječo. Obenem protestira Amerika v tej noti z odkrito ostjo proti Italiji zoper ultimatum, ki sta ga Anglija in Francija glede reškega in jadranskega vprašanja vročili kraljevilu SHS. V političnih krogih sodijo, da pomenja ta korak Amerike popoln preokret v politiki zaveznikov glede jadranskega vprašanja. Splošno se sodi, da bo Italija pod pritiskom Amerike popustila in znova započela direktna pogajanja z Jugoslavijo. Pojavljajo se glasovi, da bo Italija sprejela Wilsonovo črto in se pod gotovimi pogoji tudi odpovedala teritorialni zvezi med Reko in onim delom Istre, ki ima pripasti Italiji.

PREOKRET V STALIŠČU FRANCOSKE VLADE?

Trst, 4. februarja. »Il Piccolo della Sera« poročalo iz Rima: V položaju, ustvarjenem vsled jugoslovanskega odgovora in stališča, ki ga zavzema napram temu odgovoru francoska vlada, ni nikake izpremembe. Trenutek je očividno delikat in vsaka epizoda bodisi tudi samo častniškarskega polemičnega značaja, bi zamagala izzavati komplikacije. Veliko presenečenje vzbuja dejstvo, da moralo francoski listi čakati, ako bošalo izvesti vsakob Italijanske note, podane v Parizu, in vse-

bino odgovora na to noto od strani francoske vlade. Splošen vtis je, da se je pripetilo nekaj novega in da stališče francoske vlade, ki je bilo ves čas mučnega poteka pogajanj za rešitev jadranskega problema omahljivo, ni tako, kakor bi moralo biti z ozirom na obvezo francoske vlade in da Francija, daš izbegava direktno odobravanje tendence v odgovoru jugoslovanske vlade, ta odgovor v njegovem bistvu podpira, ker želi, da se pogajanja zopet obnovijo in sproža celo jadransko vprašanje na podlagi dobro znanih Wilsonovih predlogov. Te maloštevilne konstatacije v vseh naših političnih krogih osvetljujejo popolnoma sedanje težkoče.

FRANCOSKO STALIŠČE V NAŠEM SPORU Z ITALIJO.

Trst, 4. februarja. »Il Piccolo della Sera« poroča iz Pariza: »Jadranski problem deli francosko časopisje v dva tabora in to, kar se tiče obeh prizadetih strank: Jugoslavije in Italije, kakor tudi kar se tiče francoske vlade. Francosko časopisje si je svesto, da se z jadranskim problemom ne odloča samo usoda Reke, ampak tudi usoda francosko - italijanskega prijateljstva in problemov, ki so se pojavili vsled miru. Vseka kor poskuša del časopisja izpremeniti vprašanje, ki je izključno zunanje-politično, v vprašanje notranje politike. V slučaju, da se mu to posreči, bi se vsled tega situacija vnovič komplicirala. Nekateri listi opisujejo oficijalno francosko noto, ki odgovarja na oficijalno italijansko noto, hoteč dokazati, kako je francoski kabinet

prošet pravičnosti. Toda »Journal des Débats« potrjuje ideje gospoda Chauvaina, ki tvorijo realno tendenco francoske politike, da se mora Francija dezinteresirati glede izvršitve londonskega pakta. To pomeni, da je treba Italijo izolirati v očigled eventualnosti, ki bi mogle nastati vsled izvedbe imenovane pogodbe. »Temps« s svoje strani trdi naravnost, da londonska pogodba ni izvedljiva. Drugi listi pa, med njimi tudi uradni, zahtevajo, da mora Francija spoštovati dano besedo, pripominjajo pa sočasno, da se mora priznati umetnost ponovne diskusije med Italijo in Jugoslavijo. Igra je popolnoma jasna v glavnem vsled tega, ker vsi vladni listi poudarjajo, da londonska pogodba ne obsega Reke in da njena izvedba izključuje možnost sporazuma v reškem vprašanju. So sicer listi, ki se protivijo naziranj »Journal des Débats« in listi, ki zastopajo njegove ideje, toda treba takoj pripomniti, so maloštevilni. Med njimi je »Echo de Paris«: ne pomišlja se grajati vedenje francoske vlade opozarjajoč na besedo, ki jo je dala Italiji. Ako Francija ne izpolni svoje obljube oziroma ako se bo skušala odtegniti prevzeti

dolžnosti, ne bo to služilo vtrjenju prijateljstva med Italijo in Francijo, ki je dragoceno za republiko. List zaključuje z ugotovitvijo, da stremi francoska politika očividno za tem, da privede Italijo do novih direktnih pogajanj z Jugoslavijo.

PRESTOLONASLEDNIKOVO PISMO O MNENJU GLEDE REŠITVE KRIZE NE OBSTOJA.

Beograd, 6. februarja. V časopisih se širi vest, kakor da bi bil prestolonaslednik napisal pismo, v katerem izraža mnenje o rešitvi krize. Ta vest je neresnična. Prestolonaslednik je samo o priliki neke avdiience napisal s svinčnikom na listič dveh točki: 1. koncentracijski kabinet in 2. predstavnštvo in izborni red. Iz tega so opozicionalci skovali celo pismo.

AVDIJENCE PRI PRESTOLONASLEDNIKU.

Beograd, 6. februarja. Prestolonaslednik je sprejel v avdienci v sredo popoldne ministra notranjih zadev Pribečevića, nato ministra za trgovino dr. Kramera, včeraj na najprej ministra za šume in rude Kristana, potem pa načelnika Jugoslovenskega kluba dr. Korošca in končno zastopnika Narodnega kluba dr. Matka Drinkovića. Vse avdiience so v zvezi z vprašanjem

koncentracijskega kabineta.

ODLIKOVANJE.

Beograd, 6. februarja. Dr. Janko Olip, šef centralne uprave, je v priznanje njegovega delovanja pri tem uradu imenovan za inšpektorja IV. razreda. Kakor znano se je dr. Olip izkazal zlasti takrat, ko ga je madžarski verižnik kot odposlanec madžarske vlade hotel podkupiti s 100.000 kronami v namen, da izpade pogodba v prilog Madžarski.

FORZE.

LDU. Curija, 4. februarja. (ČTU). Kurzi: Dunaj 1-70, Berlin 6—, Praga 5-30, SHS krone 2—.

LDU. Curija, 4. februarja. (ČTU). Devize na Dunaj 240—260, Praga 324—344, SHS krone 200—220.

Sokolstvo.

— Sokolski Savez SHS razpisuje službo upravnika z mesečno nagrado 800 kron. Sokoli, ki reflektirajo na to mesto, naj stavijo svoje ponudbe Savezu. Nastop takoj.

— Seja odbora Slovenske Sokolske Zveze. Ponovno opozarjamo, da se vrši seja odbora Slovenske Sokolske Zveze v nedeljo 8. februarja t. l. ob pol 10. dopoldne v Narodnem domu. Vsaka župa mora

poslati svojega zastopnika. Seje se morajo udeležiti tudi člani predsedstva.

— Primorski Sokolski Krožek. Občni zbor se vrši neprekinjeno v nedeljo, dne 8. t. m. ob 10. zjutraj v posebni sobi kavarne »Zvezda« z že objavljenim dnevnim redom. Gre za važne sklepe; bratje in sestre, pridite vsi! Zdravo! Starosta.

— Sokol v Štepanj vasi priredi v nedeljo, 8. t. m. zabaven večer v gostilni brata Jos. Anžiča.

Društvene vesti in prireditve.

Vsi odborniki krajevnega odbora Narodnega sveta za Ljubljano in okolico se vabijo, da se gotovo udeležijo v soboto dne 7. t. m. ob 20. uri odboreve seje v kavarni Zvezda, zadnja soba. Prosi se, da prinesejo s seboj statistične pole.

Predsednik.

Ljubljanski šahovski klub naznanja, da priredi v soboto dne 7. febr. 1920 točno ob pol 9. uri zv. v Kavarni Evropa sloveči šahovski mojster dr. Milan Vidmar simultansko produkcijo. K udeležbi so vabljeni vsi prijatelji šaha. — Li. šahovski klub.

— Žensko telovadno društvo v Ljubljani. V nedeljo, 8. t. m. ob 11. dopoldne se vrši v društveni posvetovalnici na magistratu XIX. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabljeni cenjene članice k

množestvini udeležbi. Odbor.

— Fantovski ples, ki ga priredijo šentjakobski fantje v soboto 7. februarja ob 8. zvečer v vseh priložnih prostorih pri Kavarni na Privozu v prid šentjakobski javni ljudski knjižnici, bo nudil vsem udeležnikom toliko raznovrstne zabave in razvedrila, kot doslej še vsaka taka prireditev aenih šentjakobskih fantov. Tudi za nepletske je preskrbljeno, da jim ne bo dolgčas.

Jugoslov. napredno akad. društvo »Jadrano«. Pozivljamo vse člane, ki mislijo obiskovati ekonomske kurze, da se sigurno udeležijo sestanka, ki ga sklicujem kot načelnik za kurze iz narodnega gospodarstva dne 7. februarja t. j. v soboto ob 16. uri v društvenih prostorih. — Pred tem sestankom kratka seja glasbenega oddeska in zato pozivljamo vse tovariše pevce in godbenike, da se te sigurno udeležijo. — Načelnik.

POIZVEDBE.

Tisoč frankov ali 10.000 kron dobi, kdor mi pomaga izslediti dotično osebo, ki me je tožila neresničnih dejanj pri delni vladi. vsled katerih sem bil zato več časa interniran v Ljubljani. Ivan Kacin, izdelovatelj harmonijev sedaj v Gorici, Via Ascoli 31.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeh.

Proda se: nova kitarica, pelerina in ženski plašč. Kje, pove ur. Slov. Nar. 920

Božica nospa išče sobo če mogoče z vso oprebo. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Oskrbia/831«. 831

Kupi se večja množina navadnih rabljenih vrec pri Srebotniku. Kolodvorska ulica 31. Ljubljana. 925

Kupi se vsaka množina politrskih steklenic za pivo. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 914

Traverze. Kupim 8 traverz profil 16, 18, ali 20. 7-20 do 8 m dolge, 1 traverzo prof. 28 ali 30 ter 9 do 10 m dolge. Ponudbe pod »Traverze 895« na upravnštvo Slov. Nar. 895

Proda se krava, dobra mlekarica, čez 5 mesev breja in 1 zebre litičanske pasme, staro 10 mesecev. Poizve se v Ljubljani, Poljanska cesta 55. 891

Išče se za grad gosposki kočijaž: ponudbe s prepisi izriševal na upravnštvo Slov. Nar. pod »V. Z. Z. 905«. 905

Išče se za grad mlajša izurjena kuharica: ponudbe s prepisi srčičeval na upravnštvo Slovenskega Naroda pod »V. Z. Z. 906«. 906

Lokal, pripraven za malo trgovino, se išče v najem. Naslov pove ur. Slovenskega Naroda. 907

Dva samostojna knjižgovodja sprejme »Balkan«, trg šped. in kom. d. d. podružnica, tu. Predložiti naj se pismene prošnje z navedbo dosedanje prakse. Nastop takoj. 910

Eleganten frak iz predvojnega blaga, popolnoma nov, svetlo podlogo, za krepkejšega gospoda, se ceno prodaja. Ogleda se od 1. do 2. Pred škofoj 12 II. — Istra! ima je napredaj lična numismatična zbirka. 849

Prodajo se 3 izložbena okna z roletami eden z vhodom. Plemelj. Bled. 66

Večjo množino špirita, prečiščenega, 90% in 90% prodaja po ugodnih dnevnih cenah Fran Grizsek, trgovec, Maribor. 901

Ženitna ponudba! Gospodična prijetne zunanosti, 40 let stara, išče trgovsko naobražene gospoda, ki ima veselje do trgovine. Prevzeti bi bila stara dobro vzprijana trgovina na deželi. Nekaj premoženja, značajnost, pogoj. Samo resne ponudbe, če mogoče s sliko pod »Realist 46« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. št. 5. 903

200 kg fine domače masti se prodaja pri Osv. Dobeica, Ljubljana, Martinova cesta 15. 919

Iščem stanovanje obstoječe iz ene sobe in kuhinje v mestu proti dobri nagradi. Pismene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Nagrada 918«. 918

Sobarica, išče se samostojna sobarica za hotel, zanesljiva, z dobrim sprčičevalom. Kje, pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 923

Mehlovarno mesečno sobo z dvema postelama oziroma eno posteljo in divanom iščeta dve učiteljici za takoj. Oskrbueta si sobo event. sami. Plača postranska stvar. Pismene ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda. pod »Učiteljici 922«. 922

Išče se pridna in poštena sobarica, ki zna likati in tudi nekoliko šivati proti dobri plači in hrani. Nastop takoj. Kje, pove uprav. Slov. Nar. 818

Prodajam v originalnih zabojih 1440 komadov no K 1-50 komad. — Ponudbe na Em. Supanc v Rogatu. (Slov. Šta. ersko). 544

Hišo na deželi z 2 do 4 sobami, v zdravem kraju kurim. Anton G. Ljubljana, Prešernova 50. (banka). 819

Sprejmeta se dve služkinji, prva kot sobarica, druga za vsa hišna dela, proti dobri hrani in plači. Ponudbe: Emonska cesta 8 II. 773

Mehlovarno sobo z električno razsvetljavo išče profesor. Poučeval bi eventualno francoščino. Ponudbe pod »Romanist 851« na ur. Slov. Naroda. 851

Stanovanje išče mirna stranka proti nagradi 300 K. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod: »Železnitar 852«. 852

Mlad močan fant, ki ima veselje do trgovine, išče mesta kot učencev v kar večji trgovini mešane stroke, narava v Ljubljani, pa tudi izven Ljubljane. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 871

Starine, zlasti pohištvo, poročila, preložitve, nroge itd. kupi zasebnik za lasino zbirko. Ponudbe s popisom in ceno na poštni nredal 161. 795

Prva specialna trgovina z rokavicami in parfumi

O. Bračko, Ljubljana
Dunajska cesta 12.

Gospodična išče sobo. Ponudbe: **Tovarna Dosač.** 856

30 do 40 kg prebajene »osa, lobrega, olusnega, se prodaja. rafa nja na A. O. Zidan most, vila Skalak 899

Proda se pes za na verigo, 8 mesecev star, mesarske pasme. — Škofa ul. št. 13/III. 916

Stroinik išče službe; gre tudi na delo zelo Pismene ponudbe na upravnštvo Slovenskega Naroda pod »A. S. V. 917«. 917

Proda se: angleški daljnogled ter ovinjalo (pelerina Seal Bismar). Dunajska cesta 36. 913

KLAVIR (Bösendorfer, starejši, si-istem) še v dobri stanju se prodaja na Bledu. Več pove g. Božidar Vodeh, Ljubljana. Breč št. 18/III. 867

Kupi se dobro ohranjeno kolo »Puch« eventualno tudi kako drugo kolo. Cenjene ponudbe z označbo cene pod »Puch 929« na upravnštvo Slovenskega Naroda. 929

V »op« konjskega sena se takoj kupi. Ponudbe franco postaji Vižmarje. Tovarna lesnih izdelkov Zg. Gametjose nad Ljubljano. 860

Aidova moka se dobi na 931
Sv. Petra cesti štov. 79.

Podjetje v Ljubljani
prosta obrt, pripravno za vdovo ali invalida se prodaja za K 26.000. — Cisti dobiček dnevno najmanj K 780. — Poizve se pri Anončnem zavodu Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. št. 5. 927

Knjižgovodja ali knjižgovodnja išče »omiljena tovarna šotanja del. družba«. Reflektira se na samostojno moč z večletno prakso v tovarniškem knjižgovodstvu. Vstop čim rre. Ponudbe z navedbo zahtevkov pod naslovom »Knjižica tovarna šotanja del. družba šotanja«. 892.

Išče se za takoj za trgovino s specerijskim, manufakturnim, kolonialnim blagom, dež. pridelki, na jako prometnem kraju na Dolenjskem, zanesljiv

— kompanjon ali kompanjonta — (s kapitalom 70.000 do 80.000 K). Ponudbe pod »Promet 809« na upravo »Slovenskega Naroda«. 809

Priporoča se sl. občinstvu
Ivan Carman
izdelovatelj usajatih dekoracij
Zg. Slika št. 42.

Izjava.
Podpisani izjavim s tem, da ni razloga česar imam dobiti Martine Lombard in Bežina dolina, ter ročim odpuščanje.
Jozef J. Čertana.

V najem se išče tožnja
GOSTILNA
v prometnem kraju ali bližini mesta. Ponudbe pod »Zanesljiv gostilnik 919« na upravnštvo Slov. Naroda. 919

Kino »IDEAL« sprejme
SLUGO,

Narodaj je večja hiša z gostilno in trgovino. Kje, pove upravnštvo Slov. Naroda. 848

Kdo posedu samostojni državni uradniki proti dobri odškodnini pohištvo za eno sobo, če več ne vnaš posteljo, nočno omario in omaro. Ponudbe pod T. J. 933, na upravnštvo Slov. Naroda. 933

Kupim dobro ohranjeno novo ali staro parno lokomobilo

ca 12 HP. Ponudbe z natančnim popisom in navedbo cene na trdiko Jovo Oigovila, Nova Gradnja. Slavonja 902.

Modru galicu, rafiju la, majungu, sumpor (žvenlo), dijetilnu (deteljo), ranar ciliel, kavu Santos pr ma, 108 ne, čaj, kasiju, octenu kaselinu 80%, uoliene srdele, itd. nija najjetitnije: Borthold Neumann, Zagreb, Brzljavi: Mercator Poslovanje: lica 78. telefon inter broj 277. 893.

: Semena :
obra in zanesljiva — prodaja Josip Urbančič, trgovina s semeni v Ljubljani, Mitkoš čeva cesta 8. Cenik na razpolago. 841

Električna sila
se odda v najem z obširnimi poslopjem, 10 minut od kolodvora. Vpraša se pri Električno-strojni zadruzi v Mengšu. 843

Bukove in druge hlode
trame in deske kupi švicarska tvrdka. — Ponudbe s ceno na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. št. 5, 927

Avto
prevmio
(gumi)

Pirelli Michelin Gvordrich
dobavlja takoj

J. Gorec, Ljubljana.
Občinski zastop v Radgoni je sklenil predati svoje

opekarno
v Borevih pri Križevcih, okraj Ljutomer.

Kupci se vabijo, naj se zgledajo pri mestnem uradu v Radgoni, potem si lahko opekarno ogledajo pod vodstvom ravatelja. Kupni pogoji so na razpolago pri mestnem uradu v Radgoni. 823

Kolar se išče. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Oglasti se je Cesta na Kolodjevo št. 8. Ljubljana. 914

Družabnika - strokovnjaka
za mizarsko obrt s 100 — 200 tisoč kronami kapitala išče vdova, ro-estnica tovarniškega rolosia v Ljubljani. Ponudbe pod »Tovarna« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. št. 5. 926.

Kremo in loščilo (biks) za obutev
v vagonskih posiljkah dobavlja
brzo kemijska
— tvornica: —
FRANT. TREF. V. ROŽMITAL,
Československa republika. 894

Trgovino
z mešanim blagom ali špecerijo, ozi. tudi prazne trgovske prostore s primernim stanovanjem v prometnem kraju Slovenije išče v najem ali nakup reelen trgovec. Dopisi pod »Selitev maj 1920«. Naslov reflektanta pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 859

Dr. Alojzij Šlehta
je otvoril po mnogoletnem zdravniškem delovanju v tu- in inozemskih bolnicah zdravniške prakse in ordinira za

kirurškične in splošne bolezni:
Ljubljana, Dvorni trg 1 (nasproti Narodne kavarne) od 10.—12. in 3.—4.

Rum in slivovka
izvrstno blago, nadalje kava, čaj, kadilo, mlo, sveče, vazelina, loščilo (biks), različne dišave kakor vse drugo špecerijsko blago vedno v zalogi na debelo in 752 na drobno po nainjžih dnevnih cenah pri trdki

IVAN PERDAN v Ljubljani.
Št. 2481. 889

Razglas.
Mestna klavnicla v Ljubljani potrebuje za tekoče leto 1920 okoli 30 vagonov ledu.

Tozadevne ponudbe naj podjetniki vlagajo do 15. svečana 1920 pri mestnem magistratu (gospodarski urad).

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 3. februarja 1920.

Komisija »BALKAN« Ljubljana, nudi večjo množino

rozin, cveb, rožičev in kave
po nizkih cenah. Prodaja se samo na debelo.

Kristalna soda.
Radi došlih surovin se prične z odpošiljativjo kristalne sode v približno desetih dneh. Blagohotne naročbe na tvornico mila in sode

IGNAC FOCK v Kranju.
Ribje olje
pristno norveško je sveže došlo.

Drogerija »SANITAS« Celje.
Za ispralni del odgovoren Valentin Kopitar.

Dve damski frizerki potrebujem za svoj salon. Na-stop takoj ali po dogovoru. Plača 300 do 400 kron. Hrana stan in odstotki. R. Bosariček, Bjelevar (Hrvatska) 888

Kupi se
vila ali majhna hiša
v mestu ali zunaj mesta (zahodna stran). Ponudbe pod šifro: O. P. 741. na upravnštvo Slovenskega Naroda. 741

Za izdelovanje in popravo lokomotiv
se priporoča p. n. tvorničarjem dolgoletni vrhovni delovodja, izborni organizator, strokovnjak, sposoben da vodi vsako te vrste tvorničko strojev, opremljeno s potrebnimi stroji ali ustanovi novo podjetje. Je slovenske narodnosti in bi se mogel tudi udeležiti z manjšim kapitalom. Cenj. ponudbe na upr. Slov. Nar. pod »Čehoslovak« 932. 932

Trgovino
z mešanim blagom ali špecerijo, ozi. tudi prazne trgovske prostore s primernim stanovanjem v prometnem kraju Slovenije išče v najem ali nakup reelen trgovec. Dopisi pod »Selitev maj 1920«. Naslov reflektanta pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 859

Dr. Alojzij Šlehta
je otvoril po mnogoletnem zdravniškem delovanju v tu- in inozemskih bolnicah zdravniške prakse in ordinira za

kirurškične in splošne bolezni:
Ljubljana, Dvorni trg 1 (nasproti Narodne kavarne) od 10.—12. in 3.—4.

Rum in slivovka
izvrstno blago, nadalje kava, čaj, kadilo, mlo, sveče, vazelina, loščilo (biks), različne dišave kakor vse drugo špecerijsko blago vedno v zalogi na debelo in 752 na drobno po nainjžih dnevnih cenah pri trdki

IVAN PERDAN v Ljubljani.
Št. 2481. 889

Razglas.
Mestna klavnicla v Ljubljani potrebuje za tekoče leto 1920 okoli 30 vagonov ledu.

Tozadevne ponudbe naj podjetniki vlagajo do 15. svečana 1920 pri mestnem magistratu (gospodarski urad).

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 3. februarja 1920.

Komisija »BALKAN« Ljubljana, nudi večjo množino

rozin, cveb, rožičev in kave
po nizkih cenah. Prodaja se samo na debelo.

Kristalna soda.
Radi došlih surovin se prične z odpošiljativjo kristalne sode v približno desetih dneh. Blagohotne naročbe na tvornico mila in sode

IGNAC FOCK v Kranju.
Ribje olje
pristno norveško je sveže došlo.

Drogerija »SANITAS« Celje.
Za ispralni del odgovoren Valentin Kopitar.

Trgovino
z mešanim blagom ali špecerijo, ozi. tudi prazne trgovske prostore s primernim stanovanjem v prometnem kraju Slovenije išče v najem ali nakup reelen trgovec. Dopisi pod »Selitev maj 1920«. Naslov reflektanta pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 859

Dr. Alojzij Šlehta
je otvoril po mnogoletnem zdravniškem delovanju v tu- in inozemskih bolnicah zdravniške prakse in ordinira za

kirurškične in splošne bolezni:
Ljubljana, Dvorni trg 1 (nasproti Narodne kavarne) od 10.—12. in 3.—4.

Rum in slivovka
izvrstno blago, nadalje kava, čaj, kadilo, mlo, sveče, vazelina, loščilo (biks), različne dišave kakor vse drugo špecerijsko blago vedno v zalogi na debelo in 752 na drobno po nainjžih dnevnih cenah pri trdki

IVAN PERDAN v Ljubljani.
Št. 2481. 889

Razglas.
Mestna klavnicla v Ljubljani potrebuje za tekoče leto 1920 okoli 30 vagonov ledu.

Tozadevne ponudbe naj podjetniki vlagajo do 15. svečana 1920 pri mestnem magistratu (gospodarski urad).

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 3. februarja 1920.

Komisija »BALKAN« Ljubljana, nudi večjo množino

rozin, cveb, rožičev in kave
po nizkih cenah. Prodaja se samo na debelo.

Kristalna soda.
Radi došlih surovin se prične z odpošiljativjo kristalne sode v približno desetih dneh. Blagohotne naro